

DĖL ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ IŠLAIDŲ DARBO UŽMOKESČIUI DIDINTI DĖL COVID-19 LIGOS (KORONAVIRUSO INFEKCIJOS) KOMPENSAVIMO VALSTYBĖS BIUDŽETO LĖŠOMIS APSKAITOS

Klausimas.

Darbuotojams, organizuojantiems ir (ar) teikiantiems sveikatos priežiūros paslaugas ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis sergantiems pacientams ar vykdančių epidemijų profilaktikos priemones ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose, skiriamos sumos padidintam darbo užmokesčiui išmokėti, vadovaujantis:

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 449 patvirtinto Sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio didinimo karantino metu tvarkos aprašo¹ (toliau – LRV aprašas) 1.1 papunkčiu ir

- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. V-2426 patvirtintu Asmens sveikatos priežiūros įstaigų išlaidų darbo užmokesčiui didinti dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) kompensavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašu² (toliau – SAM aprašas).

Vadovaujantis SAM aprašu asmens sveikatos priežiūros įstaiga (toliau – ASPĮ) už 2021 metų lapkričio ir gruodžio mėnesius padidino ir išmokėjo darbo užmokesį darbuotojams, dirbantiems su COVID-19 liga (koronaviruso infekcija) sergančiais pacientais. Pagal SAM aprašo 7 punktą, ASPĮ iki einamojo mėnesio 15 dienos pateikia TLK visus šiuos dokumentus:

- prašymą kompensuoti praėjusio kalendorinio mėnesio išlaidas darbo užmokesčiui padidinti iš valstybės biudžeto;

- laisvos formos rašytinį įstaigos vadovo pagrindimą apie darbuotojų veiklos ir išlaidų atitiktį SAM apraše nurodytoms sąlygoms;

- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu nustatytos formos lėšų paraišką (toliau – paraiška).

TLK per 2 darbo dienas nuo visų ASPĮ prašymų ir lėšų paraiškų patikrinimo dienos pateikia Valstybinei ligonių kasai prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) suvestinę ataskaitą, parengtą pagal ASPĮ pateiktas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu nustatytos formos ataskaitas.

VLK per 2 darbo dienas parengia apibendrintą suvestinę ataskaitą, kurioje atskirai nurodo kiekvienos ASPĮ valstybės biudžeto lėšų poreikį išlaidoms darbo užmokesčiui kompensuoti, ir pateikia ją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai (toliau – SAM).

SAM Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – LRV) darbo reglamento nustatyta tvarka parengia ir LRV pateikia LRV nutarimo projektą dėl išlaidų darbo užmokesčiui didinti kompensavimo valstybės biudžeto lėšomis. Valstybės biudžeto lėšos TLK sutartį turinčiai ASPĮ pervedamos LRV nutarime, kuriuo skiriamos lėšos, nurodyta tvarka.

Kaip ASPĮ turėtų apskaityti ir su kokia įstaiga turėtų derinti su darbo užmokesčio didinimo už 2021 metų lapkričio ir gruodžio mėnesius dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) kompensavimu valstybės biudžeto lėšomis susijusias sumas VSAKI sistemoje pagal 2021 m. gruodžio 31 d. būklę?

¹ Patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 449

² Patvirtintas sveikatos apsaugos ministro 2020 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. V-2426

Atsakymas

Vyriausybės rezervo lėšų pervedimas

Lėšos iš valstybės biudžeto skiriamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos nutarimais dėl lėšų skyrimo iš Lietuvos Respublikos vyriausybės rezervo (toliau – LRV nutarimai), kuriuose nurodoma Vyriausybės rezervo lėšų naudojimo tikslas; biudžetinė įstaiga, kurios vadovas yra Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojas, ar savivaldybė, per kurią skiriamos lėšos iš Vyriausybės rezervo, taip pat suma, skiriama iš Vyriausybės rezervo lėšų. Lėšos ASPĮ išlaidoms darbo užmokesčiui didinti dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) kompensavimo buvo skirtos Sveikatos apsaugos ministerijai, kuri turėtų lėšas naudoti LRV nutarimuose nurodytam tikslui, t.y. pervesti ASPĮ.

Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 62 p. numatoma, kad skiriant Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo lėšas asignavimų panaudojimo sutartis nepasirašoma, asignavimų valdytojas dėl lėšų, skirtų iš Vyriausybės rezervo, panaudojimo atsiskaitytų pagal suplanuotus ekonominės klasifikacijos straipsnius.

Bendruoju atveju, vadovaujantis galiojančiu teisiniu reglamentavimu, kai lėšų gavėjas yra įstaiga, kurios steigėjas yra savivaldybė, lėšos skirtos iš valstybės biudžeto savivaldybėms pervedamos kaip dotacijos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti bei savarankiškomis funkcijoms finansuoti. Pagal Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją, patvirtintą finansų ministro 2017 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 1K-343, lėšos kitiems valdžios sektoriaus subjektams arba savivaldybėms finansuojant valstybės perduotas ir savivaldybių savarankiškas funkcijas priskiriamos išlaidų straipsniui 2.5.3. „Dotacijos kitiems valdžios sektoriaus subjektams“ (2.5.3.1 – dotacijos kitiems valdžios sektoriaus subjektams einamiesiems tikslams, 2.5.3.2 – dotacijos kitiems valdžios sektoriaus subjektams turtui įsigyti). Tokias lėšas administruoja jas gaunanti savivaldybė.

Tačiau esant išskirtinėms sąlygoms, esamo teisinio reglamentavimo apimtyje gali būti svarstomi ir papildomi sprendimai, jei jie yra reikalingi greitesniam, efektyvesniam lėšų pervedimui. Tokios išskirtinės sąlygos ir reikalingi sprendimai vertinami individualiai.

Padidinto darbo užmokesčio kompensacijos apskaita

Kai ASPĮ darbuotojams mokamas didesnis darbo užmokestis, kuris yra kompensuojamas valstybės biudžeto lėšomis vadovaujantis LRV aprašu ir SAM aprašu, gautinos ir gautos sumos ASPĮ apskaitoje pripažįstamos finansavimo sumomis.

Jeigu registruojant darbo užmokesčio sąnaudas ASPĮ buvo žinoma, kad jos bus finansuotos iš valstybės biudžeto, ASPĮ apskaitoje iš karto galėjo būti registruojamos sukauptos finansavimo pajamos ir finansavimo pajamos iš valstybės biudžeto, nepriklausomai nuo to, iš kokių lėšų buvo atliktas apmokėjimas.

Kai ASPĮ pateikia TLK prašymą su paraiška kompensuoti praėjusio kalendorinio mėnesio išlaidas darbo užmokesčiui padidinti iš valstybės biudžeto, ASPĮ savo apskaitoje turėtų registruoti gautinas ir panaudotas finansavimo sumas.

Pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, finansavimo sumų gavėjas turėtų teikti finansavimo sumų pažymą finansavimo sumų davėjui, kurioje pateiktą informaciją apie sukauptas finansavimo pajamas ir gautinas finansavimo sumas. Kadangi SAM perveda lėšas didesniai darbo užmokesčiui kompensuoti ASPĮ, ši pateiktą finansavimo sumų pažymą SAM, pagal kurią SAM savo apskaitoje užsiregistruotų sukauptas mokėtinas sumas ir perduotas finansavimo sumas, kurios bus derinamos VSAKI sistemoje.

Faktinę lėšų pervedimo dieną ASPĮ turėtų užsiregistruoti gautas finansavimo sumas iš valstybės biudžeto.

Jeigu padidintų darbo užmokesčio sąnaudų finansavimo šaltinis nebuvo žinomas, sąnaudos ASPĮ apskaitoje galėjo būti registruojamos nurodant finansavimo šaltinį (pavyzdžiui, įstaigos pajamas), iš kurio buvo atlikti padidinto darbo užmokesčio mokėjimai darbuotojams.

Atsižvelgiant į tai, kad sprendimas dėl kompensuojamų padidinto darbo užmokesčio lėšų pervedimo tiesiai ASPĮ, o ne savivaldybės išdui, kaip lėšas administruojančiai įstaigai, buvo priimtas tik 2022 metais, atkreiptinas dėmesys, kad jeigu ASPĮ apskaitoje yra užregistruotos sukauptos finansavimo pajamos ir finansavimo pajamos iš savivaldybės biudžeto, reikėtų atlikti jų pergrupavimą į sukauptas finansavimo pajamas ir finansavimo pajamas iš valstybės biudžeto. ASPĮ apie tai turėtų informuoti savivaldybės išdą ir pateikti patikslintą finansavimo sumų pažymą. Atitinkamai savivaldybės išdo apskaitoje reikėtų panaikinti sukauptas mokėtinas sumas ASPĮ.

Informuojame, kad pagal Buhalterinės apskaitos įstatymo 3¹ straipsnį Finansų ministerija atlieka bendrąjį metodinį vadovavimą apskaitai, o ūkio subjektų atliekamų konkrečių ūkiniu operacijų apskaitos klausimai priskirti vyr. buhalterio (buhalterio), kuris pagal šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalį atsako už buhalterinių įrašų teisingumą, kompetencijai.

Derinimas VSAKI sistemoje

Subjektas	Partneris	Derinimo grupė ir eilutė
ASPĮ pateiktas prašymas su paraiška SAM, kuri iki laikotarpio pabaigos nebuvo apmokėta		
ASPĮ	SAM	E13-200 „Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto (gavėjas)“: FF10171FS02_F63 „Iš valstybės biudžeto gautinų finansavimo sumų pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį kt. išlaidoms kompensuoti (-/+)“ E15-100 „Gautinų sumų įsigijimo savikainos likutis laikotarpio pabaigoje“: FF101131_F99 „Gautinos finansavimo sumos iš VSS ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (+)“
SAM	ASPĮ	E13-100 „Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto (davėjas)“: FF10171FS02_F58 „Perduota kitiems VSS per ataskaitinį laikotarpį iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms kompensuoti (-/+)“ E15-200 „Mokėtinų sumų likutis laikotarpio pabaigoje“: FF1020104 „Kitos sukauptos mokėtinos sumos kitiems VSS laikotarpio pabaigoje (+)“
ASPĮ pateikta finansavimų sumų pažyma SAM		
ASPĮ	SAM	E15-100 „Gautinų sumų įsigijimo savikainos likutis laikotarpio pabaigoje“: FF1011511_F99 „Sukauptos gautinos sumos iš biudžeto ataskaitinio

		laikotarpio pabaigoje (+)“
SAM	ASPI	E13-100 „Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto (davėjas)“: TS10111VB_F15 (-) „Iš valstybės biudžeto sukauptų gautinų finansavimo sumų pasikeitimas per laikotarpį (pagal finansavimo sumų pažymą)“ TS10112VB_F15 (+) „Iš valstybės biudžeto sukauptų mokėtinų finansavimo sumų pasikeitimas per laikotarpį (pagal finansavimo sumų pažymą)“ E15-200 „Mokėtinų sumų likutis laikotarpio pabaigoje“: FF1020104_F99 „Kitos sukauptos mokėtinės sumos kitiems VSS laikotarpio pabaigoje (+)“